

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرود
محبان

تبیین چهل و چهار ذکر
از مهم ترین آیات ذکر در قرآن کریم

حضرت آیت الله محمد رضا نکونام
(مد ظله العالی)

فهرست مطالب

پیش‌گفتار.....	۹
صلوات؛ اذن نزول خیرات و.....	۲۳
تهلیل.....	۲۵
ملکوت حمد.....	۳۳
تسبیح؛ حلال مشکلات.....	۳۴
استغفار.....	۳۵
حرز مصونیت.....	۳۶
گوارا.....	۳۷
آهنگ غریبان.....	۳۸
آیه الکرسی.....	۳۹
روزن ملکوت.....	۴۳
ذکر عروج و بر شدن به ملکوت.....	۴۵
انس با خداوند.....	۴۹

سرود محبان

(مد ظله العالی)

♦ حضرت آیت‌الله محمدرضا نکونام

سرشناسه: نکونام، محمدرضا، ۱۳۲۷.
عنوان و نام پدیدآور: سرود محبان: تبیین ۴۴ ذکر از
مهم‌ترین آیات ذکر در قرآن کریم / محمدرضا نکونام.
مشخصات نشر: اسلام‌شهر: انتشارات صبح فردا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.
شابک: ۶- ۵۹- ۶۴۳۵- ۶۰۰- ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
موضوع: ذکر -- جنبه‌های قرآنی
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱۱۰۴ ن۸ذ BP
رده‌بندی دیویی: ۱۵۹/۲۹۷
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۲۹۲۹۲۷۹

ناشر: صبح فردا محل چاپ: نقش گستر
نوبت چاپ: اول تاریخ چاپ: ۱۳۹۳
شمارگان: ۳۰۰۰ قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال
مرکز پخش: قم - بلوار امین - کوچه‌ی ۲۴
فرعی اول سمت چپ - پلاک ۷۶
تلفن مرکز پخش: ۰۲۵ ۳۲۹۰ ۱۵۷۸
www.nekoonam.com
www.nekounam.ir
ISBN: 978 - 600 - 6435 - 59 - 6

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است

- ۵۱ معرفت و ولایت‌مداری.
- ۵۴ استکبار زدایی
- ۵۷ توان‌بخشی و فقرزدایی.
- ۵۸ رفع خستگی.
- ۵۹ ارتقای معرفت و یافت اسم اعظم.
- ۶۰ قدرت و استحکام.
- ۶۱ قوت، همت و طلسم ضربت.
- ۶۳ مفاتیح رزق و خیرات
- ۶۴ تمامی اسم اعظم
- ۶۵ رفع ترس و ضعف اعصاب.
- ۶۷ باطل‌کننده‌ی سحر
- ۶۹ بلندای معرفت با گذر از سنگین‌ترین...
- ۷۱ دفع بدخواهان برای افراد حق مست
- ۷۲ توان و نفوذ بر انجام کار
- ۷۳ افزایش دانش و چاشنی ادکار.
- ۷۴ شکست سحر و خصم
- ۷۵ خیرات پاکان
- ۷۷ شکوفه‌ی اقتدار
- ۷۸ رفع ضعف و ترس
- ۷۹ طلب خیر
- ۸۱ بصیرت و آگاهی بر مغیبات

- ۸۲ فتح طلسم و سحر.
- ۸۳ محافظت و پنهان شدن از دشمن.
- ۸۳ رفع وسواس و ضعف نفس
- ۸۴ صفای باطن
- ۸۵ قرب به اولیای الهی و ورود به غیب
- ۸۷ کسب توانمندی
- ۸۷ دفع رخوت و سستی.
- ۸۸ آیه‌ی طلسم
- ۸۹ اقتدار دنیوی و قدرت اراده.
- ۹۰ توکل
- ۹۱ چهار قل

* * *

پیش گفتار

تمامی آیات قرآن کریم آیات ذکر است و برای هر کدام اثر و خاصیتی است؛ چنان‌که یکی از نام‌های قرآن کریم «ذکر» است. قرآن کریم در معرفی خود می‌فرماید: ﴿كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا﴾^۱؛ این‌گونه از اخبار پیشین بر تو حکایت می‌رانیم و به صورت مسلم به تو از جانب خود قرآنی داده‌ایم.

ذکری بالاتر از قرآن کریم نیست که می‌فرماید: ﴿وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا﴾^۲. هیچ‌گونه ذکر و دعایی به اندازه‌ی قرائت قرآن کریم در نفس آدمی تأثیر

۱. طه / ۹۹.

۲. اسراء / ۸۳.

ندارد. البته باید آن را پُر خواند و قرائت این تنها کتاب آسمانی و مرتبط با حضرت حق باید برای استیطان نفس باشد و نفس با آن توطن پیدا کند و به خود وطن بگیرد.

تمامی آیات قرآن کریم ذکر است و می‌توان هر یک را برای تحقق چیزی ذکر قرار داد. برای نمونه، آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿حَتَّمُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ﴾^۱ ذکری جلالی است که با شماره‌ای خاص برای سحر به کار می‌رود. انواع بی‌شمار ذکر در قرآن کریم وجود دارد که هنوز که هنوز است در هیچ کتابی از آن یاد نشده است و ما در این کتاب تنها بر آن بوده‌ایم تا به تبیین چهل و چهار ذکر قرآنی ویژه‌ی محبان برای نمونه پردازیم و خواننده را برای آشنایی هرچه بیشتر با مهم‌ترین کتاب ذکر که قرآن کریم است برانگیزانیم. «ذکر» دانشی است پیچیده و بسیار گسترده که مسایل آن از داده‌های پزشکی امروز صعب‌تر، بیش‌تر و پیچیده‌تر است و با هر ذکری می‌توان در عالم تصرفی داشت اگر بتوان برای آن آگاهی کاردان و کارآموده یافت که نسخه‌های آن را احاطه داشته

۱. البقرة / ۷.

باشد. با اذکار قرآن کریم می‌توان به قدرت و توان بالایی دست یافت و بسیاری از مشکلات بشر امروز را برطرف نمود ولی توفیق و نصرت الهی نیاز است تا بتوان روان‌شناسی، طب، داروخانه و بیمارستان اذکار قرآن کریم را تبیین نمود.

متأسفانه این دانش فوق‌مدرن هنوز دانشی نگرديده و اصول و قواعد آن توضیح داده نشده و هزاران اسف که این دانش پرکاربرد که می‌تواند برای درمان امراض روحی و جسمی کارآمد باشد و مشکلات و گرفتاری‌های بسیاری از بشر را برطرف نماید چنان تنزل یافته و تنزل یافته که به دست شیادانی بی‌سواد افتاده است که هیچ‌گونه تخصصی در این زمینه ندارند جز جمع آیات و روایاتی که از فهم رموز آن بر نمی‌آیند و اسراری که اهل بیت علیهم‌السلام در گفتن آن داشته‌اند تا این ذکر به دست بدخواهان نیفتد را نمی‌شناسند و آن را بدون تبیین و تحلیل به دست مشتاق ناآگاه می‌دهند که نه تنها مشکلی از او حل نمی‌نمایند، بلکه هم عمر و هزینه‌ی او را تلف می‌کنند و هم برای او ده‌ها مشکل دیگر پیش می‌آورند و داروخانه‌هایی می‌زنند که جز ظلمت در آن نیست.

قرآن کریم گنجینه‌ای معنوی و داروخانه‌ای فوق مدرن در باب ذکر است که حتی نگاه آن به هر آیه اثری خاص و متمایز با نگاه به آیه‌ای دیگر دارد تا چه رسد به آن که از هر آیه به صورت ذکری خاص مورد استفاده قرار گیرد. البته این نگاه همیشه خیر و برکت نمی‌آورد و برخی از نگاه‌های آن گاه استرس و تنیدگی را موجب می‌شود.

آیاتی نیز هست که ده‌ها ذکر را درون خود تعبیه نموده است که برای هر یک اثری است و گاه ذکری خیر و برکت می‌آورد و ذکر همسایه‌ی آن سبب ناراحتی و نغمت می‌شود.

استفاده از ذکرهای قرآنی آداب و شرایطی دارد که ما آن را در کتابی دیگر با عنوان «دانش ذکر» توضیح داده‌ایم اما در این جا تنها به فهرست برخی از مهم‌ترین آن آداب که جنبه‌ی عمومی دارد اشاره می‌کنیم.

نخستین شرط برای استفاده از اذکار الهی توان انس گرفتن با قرآن کریم و قرب به آن آیه است که بدون قرائت آن و داشتن طهارت و صفای باطن میسر نمی‌شود.

شایسته است انسان قرآن کریم را به ترتیب

بخواند. به این معنا که قرائت خود را از همان ابتدای قرآن کریم آغاز نموده و آن را تا پایان ختم کند و سوره‌ای یا آیه‌ای را گزینشی نخواند تا نفس وی تعادل خود را حفظ نماید و اثر وضعی نامناسبی نبیند. برخی این روش را بر نمی‌گزینند و سوره‌ای خاص را با قصد انشا می‌خوانند، در نتیجه ممکن است پس از مدتی یکی از پدیده‌های غیبی را ببینند و بیمار شوند یا زندگی آنان آسیب ببیند؛ چرا که برخی آیات که برای طلسمات و مانند آن است ناگزیر چنین عوارضی دارد و همانند مصرف زیادی دارو آن هم بدون نسخه‌ی پزشک است. برای مصون ماندن از این عوارض، بهترین کار این است که قرآن کریم به ترتیب خوانده شود و از سوره‌ی فاتحه آغاز و به سوره‌ی ناس ختم شود.

این امر در ذکر نیز باید مورد توجه باشد. اگر کسی می‌خواهد اسمای الهی را به قصد انشا ذکر خود قرار دهد، باید با نسخه‌ی آگاهان کارآزموده باشد. برای نمونه، اسم «باطش» از اسمایی است که باید بسیار اندک گفته شود؛ زیرا اسمی جلالی است و قدرت تخریب بسیار بالایی دارد به طوری که شاید دامن‌گیر خود فرد هم شود و او را در زندگی

زمین‌گیر نماید؛ به عکس اسم «کریم» که هر قدر هم گفته شود برای فرد سودمند است و آثار معنوی دارد.

قرائت برخی از سوره‌های قرآن کریم، امراض روحی و بیماری‌های روانی را کاهش می‌دهد یا از بین می‌برد. البته هر آیه یا هر سوره خاصیت درمانی ویژه‌ای دارد؛ مثل آن که سوره‌ی بقره به‌خاطر داشتن سیلاب‌های بلند، برای کسانی که ضعف اعصاب، تنیدگی، اضطراب و نگرانی دارند و عجول هستند یا نبض آنان تند می‌زند و یا برای زنان حامله تجویز می‌شود. برخی از روایات، این سوره را با وصف «فسطاط» یا «خیمه» یاد کرده است تا پوشش امنیتی آن را یادآور باشد. باید توجه داشت شرط بهره بردن از آثار وضعی برخی از سوره‌های قرآن کریم، داشتن ایمان نیست و مواهب وضعی آن سوره‌های خاص حتی اگر کافری نیز از آن بهره برد به وی می‌رسد. قرآن کریم کتابی جهانی و رهنمودهای آن جهان‌شمول است که برای تمامی بشریت در تمامی اعصار است که هر کسی هرچند به آن ایمان نداشته باشد می‌تواند از برخی از آیات و سوره‌های آن بهره برد.

قرائت برخی از سوره‌ها و آیات سبب می‌گردد انسان توان بسیار بالایی یابد یا با جهان غیب و مغیبات در ارتباط قرار گیرد. چنین انسانی اگر در کنار سیر و سلوک و کشیدن دردهای بسیار به چنین مقامی برسد برای وی سودمند است اما اگر کسی باشد که بدون طی مقدمات در این وادی وارد شده است و هنوز نرمی و لطافت لازم برای ورود به باطن عالم را پیدا ننموده باشد و با اذکاری آن را فتح نماید، تنها جان و باطن خود را به خرابی سوق داده است و گاه درون خود را آتش می‌زند و به دیگران نیز زیان وارد می‌آورد و هم‌چون سامری می‌گردد که با ذکری، خود و قوم بنی اسرائیل را به گمراهی کشاند. تجربه نشان داده است بسیاری از افراد که در پی عرفان و علوم غریبه راه می‌افتند و بر آن هستند تا به ذکری مسیر خود را باز یابند، به کفر، خباثت، فسق و فجور وارد می‌شوند و طعم و مزه‌ای از ملکوت صفا با خود ندارند چرا که خواسته‌اند باطن خود را با ابزار خشن ذکری باز نمایند بدون آن که در کوره‌ی ریاضت و درد سوخته و استادی کارآزموده دیده باشند. اولیای خدا چندین برابر فتحی که دارند نرم هستند؛ به‌قدری که دیگران گمان و اتهام عوام

بودن به آنان می‌زند و آنان را افرادی ساده لوح می‌پندارند که به راحتی فریب می‌خورند؛ چنان‌که پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را اذن می‌گفتند: «وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْفُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أذنٌ. قُلْ: أذنٌ خَيْرٌ لَكُمْ. يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ. وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ»^۱؛ و از ایشان کسانی هستند که پیامبر را آزار می‌دهند و می‌گویند او زودباور است. بگو: گوش خوبی برای شماست. به خدا ایمان دارد و مؤمنان را باور می‌کند و برای کسانی از شما که ایمان آورده‌اند رحمتی است و کسانی که پیامبر خدا را آزار می‌رسانند عذابی پر درد خواهند داشت.

این ویژگی به سبب خاصیت پختگی، کارآزمودگی و نرم بودن پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بوده که چیزی از مغیبات برای دیگران معلوم نمی‌شده است.

کسانی که بدون دیدن استاد کارآزموده در پی یادگیری علوم غریبه هستند فرجامی جز افلیجی و پیادگی خود ندارند و به حجابی دچار می‌شوند که

جز شقاوت از آن نمی‌زاید. کسی که این دانش‌ها را فقط بخواند تا بداند و در پی نرم شدن نباشد، شکست می‌خورد و خود و دیگران را نیز به آتش حسرتی که دامگیرش می‌شود خواهد سوزاند. البته بیش‌ترین آسیب این افراد به همسر و فرزندان آنان می‌رسد. این امر همانند ارتباط با اجنه است که اگر کسی قدرت مهار آنان را نداشته باشد و به آنان نزدیک شود، تمامی خانواده‌ی خود را در معرض خطر جنون حاصل از آسیب اجنه قرار می‌دهد. کسی که بر این دانش‌ها آگاهی دارد چنان همانند مردم عام زندگی می‌کند که کسی بر سرّ درون او آگاهی نمی‌یابد و او را عوام می‌پندارد. در عصر ما مرحوم حضرت امام عَلَيْهِ السَّلَام که از اولیای محبوبی بودند چنین بود و مردم سیاست و قدرت رهبری سیاسی ایشان را دیدند اما کسی حتی فقه و اعلمیت ایشان در اجتهاد را به خوبی درک نکرد تا چه رسد به عرفان و بینش توحیدی ایشان. اگر کسی سخنان ده سال اخیر مرحوم امام عَلَيْهِ السَّلَام را تحلیل نماید، معلوم می‌شود ایشان نظرگاه‌هایی داشته‌اند که به اموری باریک و ظریف ختم می‌شود. ایشان می‌فرمودند من برای خدا دو رکعت نماز نخوانده‌ام و این سخن

در نزد ارباب معرفت می‌رساند ایشان به اموری دیگر گره خورده‌اند، این در حالی است که برخی حتی در نماز خود ذکر استغفار را نمی‌آورند تا مردم آنان را گناه‌کار نپندارند. اگر کسی امام خمینی علیه السلام را در مسافرخانه یا خیابانی می‌دید، ایشان را مانند یک شخص عادی یا کم‌تر از عادی احساس می‌کرد و این نرمی باطن ایشان را می‌رساند.

متأسفانه هم‌اینک تربیت معنوی افراد به دست برخی کسانی افتاده است که حتی پرستاری نمی‌دانند تا چه رسد به آن که پزشکی حاذق در امور معنوی باشند. بعضی اساتیدی که به اخلاق شناخته شده‌اند گاه اسماء‌الله و یا آیات قرآن کریم را به عنوان ذکر به افراد می‌دهند بدون آن که تخصصی در این زمینه داشته باشند و مشکلات و خطرات بعد از آن را نه پیش‌بینی می‌کنند و نه قدرت مهار آن را دارند. این کار را فقط از طبیب حاذق و ماهر باید خواست نه از دست طبیبان عمومی یا پرستارانی که طبابت معنوی نمی‌دانند.

از دیگر آداب آیات ذکر این است که به طور کلی نباید چیزی به آن افزود یا چیزی از آن کاست. هم‌چنین این آیات باید جدای از هم استفاده شود و

نه به صورت مخلوط و باید آن را یک به یک برای مدتی انجام داد و مصرف نمود وگرنه همانند خوردن گلابی با چای است که اثر هر دو را از بین می‌برد. بله، در مواردی خاص که لازم است ذکر دیگری به عنوان مسکن و نرم‌کننده همراه آن تجویز شود ذکر دیگر توصیه می‌شود.

در برخی موارد نیز می‌توان آیات را جابه‌جا نمود. به عنوان مثال، در ذکر یونسیه می‌توان قسمت اخیر آیه را بدون لفظ قال به عنوان ذکر استفاده کرد؛ زیرا برخی از ادکار داخل در بسته و جلدی هستند که برای مصرف، باید آن را از جلد و بسته‌ی خود بیرون آورد.

برخی از آیات ذکر نیز شماره‌ی معینی دارد اما در صورتی که حفظ شماره به کیفیت آن آسیب برساند، می‌توان شماره‌ی آن را کاست و بر کیفیت آن افزود.

تمامی آیات قرآن کریم دارای اثرهای قدرتی و کارایی‌های ویژه‌ای است و هر یک را برای کاری سودمند است. برای نمونه، سوره‌ی انبیا دارای کدها و گراهای قدرتی و طلسمی مطوی فراوانی است و قدرت معجزه‌ی انبیای الهی در این سوره

پنهان شده است. ما برای رفع استبعاد از این گفته، سخن مرحوم ابن سینا را می‌آوریم که می‌گوید چگونه دیوانه‌ای می‌تواند غیب ببیند و از غیب خبر دهد ولی یک پیغمبر یا عارفی با آن صفای باطن و اقتداری که دارد نمی‌تواند؟ ما نیز برای رفع استبعاد می‌گوییم چه‌طور یک قرص یا ماده‌ای می‌تواند انسان را به ناگاه از مرگ برهاند یا او را به مرگ بکشاند آن وقت آیه‌ای از قرآن کریم خاصیتی نداشته باشد؟! بله، هر آیه دارای اثری است اما راه رسیدن به آن اثر و چگونگی تحقق آن را باید یافت. همان‌طور که چند صد سال زحمت کشیده‌اند و خون دل‌ها خورده‌اند تا بتوانند فرمول ساخت قرص یا شربت‌ی را به دست آورند یا سفینه‌ای برای بر شدن به ستارگان و سیاره‌های دیگر بسازند، به همان میزان اگر بر آیات قرآن کریم تحقیق و زحمت کشیده می‌شد، امور و رموزی از آن استخراج می‌گردید که بشر امروز در برابر آن بیابانی تصور نمی‌گردید. مگر می‌شود ماده این قدر کارایی داشته ولی قرآن کریم خاصیتی نداشته باشد؟ اولیای خدا با استفاده از قرآن کریم گروه‌های ضربتی داشته‌اند که با آنان می‌توانستند در برابر سیل بدخواهان مقاومت نمایند و گرنه در دست آن گرگ‌های خبیث

و خون‌خوار لقمه لقمه می‌شدند؛ هرچند آنان را پاره پاره کردند اما با این گروه‌های ضربت دوباره به جای خود باز می‌گشتند گویی که آب از آب تکان نخورده است. آنان سیل مخالف را از اکناف عالم و اطراف آدم که به هم می‌پیچیدند را در برابر داشتند اما تمامی تلاش‌های مخالفان و بدخواهان ناکام می‌ماند، مگر آنان چند جان داشتند؟! متأسفانه بشر امروز از قرآن کریم بی‌بهره است و امروزه حتی کم‌ترین استفاده‌ی دارویی از آیات آن نمی‌شود و البته کسی نیز دانش و تخصص لازم برای استفاده از آن را ندارد و کسی که از چنین دانش‌هایی آگاهی داشته باشد با هزاران توطئه به حاشیه رانده می‌شود. بشر امروز به پستی‌ها دل بسته و بلندی‌ها را هنوز که هنوز است نمی‌خواهد. او هنوز که هنوز است نمی‌تواند خدای موسی را به خدایی بپذیرد ولی گوساله‌ای می‌تواند خود را حتی خدانما نماید. باید محققان در این زمینه به میدان آیند و هر آیه را در بسته‌ای تحقیقی به پژوهش گذارند و هر آیه را با ملاحظه‌ی خصوصیات‌ی که دارد، نسبت به افراد گوناگون تجربه نمایند و خواص آن را به صورت تجربی کشف نمایند تا مسیر برای اولیای الهی هموار گردد و آنان بتوانند در آینده پرده از این اسرار

مکنون و نهفته بردارند و آن‌گاه است که بشر علمی عصر آینده در می‌یابد قرآن کریم تنها کتاب آسمانی عصر است که می‌تواند در تمامی دانش‌ها راهنما باشد.

در پایان باید نکته‌ای را در خصوص مستندات برخی از خواص یاد شده برای آیاتی که به عنوان ذکر در این کتاب آمده است یادآور شد و آن این که آثار گفته شده مستند به تجربه‌ی نگارنده است و برای همین است که سندی نقلی برای آن آورده نشده است. «ذکر» دانشی پیچیده است و نسخه‌های آن بر اساس اصول و قواعد این دانش فوق تخصصی تجویز می‌شود و مستند به منقولات نیست، بلکه به استناد تجربه و دانش فوق تخصصی ذکر است که ارایه می‌شود.

ستایش برای خداست

ذکر ﴿ ۱ ﴾

صلوات؛ اذن نزول خیرات

و اذن دخول سیر و سلوک

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾^۱

- خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می‌فرستند.

ای کسانی که ایمان آورده‌اید بر او درود فرستید و به فرمانش به خوبی گردن نهید.

بیان: هر حرکتی برای شروع، نیاز به ذکر

صلوات دارد. من به کسانی که در سلوک تازه‌وارد و

نوسفر می‌باشند، ذکر که نخست توصیه می‌نمایم

«صلوات» است.

باید برای گفتن این ذکر، سحرخیزی داشت و در

سحرگهان، دقایقی پیش از اذان صبح، ذکر صلوات را مداومت نمود. البته اگر کسی بر بیداری در این وقت موفق نشد، وی بعد از نماز صبح آن را انجام دهد و صلوات را به عنوان تعقیب نماز خود بیاورد. «صلوات» برای هر حرکتی اذن دخول الهی است و کسی که کار خود را بدون آن شروع نماید، همانند کار بدون بسم الله، عقیم و ابتر خواهد گردید. به صلوات که همان «اللهم صلّ علی محمد و آل محمد» است نباید چیزی افزود و آن را باید به همین صورت آورد. در گفتن آن نیز لازم است از داشتن بیانی غلیظ و شدید دوری کرد و آن را نرم آورد. عدد و شماره‌ی خاصی نیز برای آن در نظر نداشت و آن را به مقداری گفت که خوشامد نفس است و برای باطن آدمی شیرین است و سنگینی نمی‌آورد. کسی که می‌خواهد سلوک الی الله داشته باشد باید با این ذکر دعای دیگر نیاورد و نیز نباید با آن از خداوند درخواست و طلبی داشت و تنها باید بر صلوات تمرکز نمود. آوردن دعایی دیگر با صلوات برای سالک نوسفر مانند خوردن آب‌لیمو بر روی کله‌پاچه است که تمام چربی آن را می‌برد. البته

ما برای صلوات از آن رو داشتن عددی خاص را توصیه نمی‌نماییم که خطر مسیر برای وی کم‌تر و امنیت آن بیش‌تر باشد و تنها برای برخی از افراد خاص است که آن را در بسته‌های پنج تایی؛ یعنی پنج تا پنج تا، و نیز سه‌تایی یا چهارده تایی و یا با عددهای دیگری سفارش می‌کنیم.

ذکر ۲

تهلیل

﴿لَهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ.
وَيَقُولُونَ آمِنًا لَتَنَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ﴾^۱.

- چرا که آنان - مجرمان - بودند که وقتی به ایشان گفته می‌شد خدایی جز خدای یگانه نیست تکبر می‌ورزیدند. و می‌گفتند آیا ما برای شاعری دیوانه دست از خدایانمان برداریم.

بیان: آدمی برای داشتن سیر و حرکت در زندگی و گذر از مشکلات آن و برطرف کردن ضیق و تنگی زندگی، ناچار از داشتن ذکر است. حتی اولیای محبوبی نیز ذکر دارند. البته ذکرهای آنان به

۱. صافات / ۳۵ - ۳۶.

«شوقی»، «لقای» و «فراقی» قابل تقسیم است که ما آن را در کتابی دیگر توضیح داده‌ایم. حضرات ائمه‌ی معصومین - صلوات الله علیهم اجمعین - هر یک ذکری ویژه داشته‌اند که برخی از آن را می‌توان در نقش‌های انگشتی یا در زیارت‌نامه‌ها و مناجات‌های آن حضرات دید. ذکر برای هر فردی نسخه‌ای جدا می‌طلبد و حتی با توجه به روزهای هفته تفاوت می‌یابد؛ اما ما بعد از صلوات، نخستین ذکری که توصیه می‌نماییم ذکر شریف تهلیل است. بعد از یک یا دو هفته مداومت بر ذکر صلوات، فرد برای گفتن ذکر تهلیل آماده می‌گردد. این ذکر نخستین پیام حضرت رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به مردم می‌باشد. آن حضرت می‌فرمود: «قُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَفْلَحُوا»؛ بگویند «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» تا رستگار گردید. این ذکر بسیار سنگین است. مفاد آن نفی تمامی شرک‌ها و زدایش آن از خود است و برای فرد هیچ ذات و استقلالی نمی‌پذیرد. در واقع، پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اساس سلامت و سعادت را که همان نفی تمامی آله‌ها و خدایگان است در همان ابتدا بیان فرموده‌اند. بعد از صلوات که اذن دخول سلوک

است، این تهلیل است که ماده و محتوای زندگی سالم و سعادت‌مند را می‌سازد. این ذکر وجود آدمی را خراب می‌کند و او را می‌شکند؛ چرا که نفی تمامی خدایگان به نفی الهی نفس نیز می‌انجامد. بهتر است این ذکر در سحرگاهان و در تاریکی شب و در فضایی تاریک، کوچک، خلوت و دور از هرگونه سر و صدا، حتی صدای تیک و تاک عقربه‌های ساعت و رو به قبله گفته شود بدون آن که جای کسی را اشغال نموده و یا برای کسی مزاحمتی داشته باشد. کسی که بر بیداری سحر توفیق پیدا نمی‌کند، آن را به عنوان تعقیب نماز صبح بیاورد بدون آن که ذکری دیگر با آن همراه سازد و نیز بدون آن که آن را به ذکر یونسیه تبدیل کند و تنها همین «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را بگوید. البته پیش از آن ذکر صلوات را هم‌چنان داشته باشد؛ چرا که هر دعا و درخواستی غیر از صلوات، نوعی افزایش است و ذکر تهلیل برای ریش می‌باشد و با هر درخواستی غیر از صلوات تنافی دارد.

اگر کسی مدتی این ذکر را بگوید و تغییری در خود احساس ننماید مشکلات نفسانی وی بسیار

است و در واقع فیوزهای معنوی وی سوخته است و باید به صورت جدی در اندیشه‌ی رفع آن باشد. برای آن نیز تعداد قرار ندهد و آن را به میزانی بگوید که نفس وی اذیت نشود و به وسواس مبتلا نگردد.

این ذکر از اذکار خفی است که می‌توان آن را به گونه‌ای در دهان گفت که اظهاری بر لب نداشته باشد. البته ما از ذکر قلبی در کتاب «دانش ذکر» و نیز کتاب «دانش سلوک معنوی» گفته‌ایم و در آنجا آورده‌ایم که آن را دهانی پنهانی در دل است که بیننده‌ای متوجه آن نمی‌شود.

ذکر تهلیل حکم استنارت را دارد و باطن فرد را زنده می‌نماید و آن را به حرکت و سلوک وا می‌دارد. همان‌طور که گفته شد باید این ذکر را در تاریکی گفت و برای آن که اثربخش باشد نباید زمان آن را در روز قرار داد و مکان خلوت نیز نباید روشنایی داشته باشد.

ذکر تهلیل دارای خصوصیات بسیاری است که در این روایت مشهور تنها اصل آن بیان شده است. این ذکر برای هر کسی به گونه‌ای و با شماره‌ای باید

گفته شود و ما در این جا آن را به روال همین روایت، بسیار کلی بیان می‌داریم و تنها سه ویژگی که باید در مداومت بر این ذکر رعایت نمود را خاطر نشان می‌گردیم:

در گفتن این ذکر، نخست باید آن را به روانی گفت به گونه‌ای که در پیوسته گفتن آن به خلط گرفتار نیامد و برای حصول این معنا باید تمرین داشت تا حروف آن را به درستی ادا نمود. برخی از تمرین‌هایی که برای روانی گفتار به گویندگان و مجریان صدا و سیما داده می‌شود، در این جا نیز جاری می‌باشد. در پیوسته گفتن تهلیل باید آن را به

صورت «لا إله إلا الله لا إله إلا الله لا إله إلا الله لا إله إلا الله لا إله إلا الله» آورد و نه به گونه‌ای گفته شود که چیز جز لای لای از آن شنیده نشود. امور ترکیبی و نحوی این ذکر باید در جای خود بیاید و چیزی از آن حذف نگردد. قدرت روان گفتن ذکر در ذکرهای بسیار پیچیده و شماره‌دار هست که خود را نشان می‌دهد و کسی که برای گفتن آن نفس ندارد و نمی‌تواند نفس‌های خود را برای مدتی طولانی حبس نماید در گفتن آن ذکرها دچار خلل می‌شود و

از نتیجه و اثری آن ذکرها محروم می‌گردد. البته این کار در ذکرهای خفی و بی صدا سخت‌تر از ذکرهای جلی و صدادار است؛ چرا که در آن جا باید به همراه سخن گفتن خود بر فراز منبر یا بر کرسی تدریس یا در جلسه‌ی مباحثه، ذکر خود را داشت و مغز به صورت ناخودآگاه فرمان‌های مختلف و متعدد آن را پی در پی صادر می‌نماید. بهتر است تمرین‌های مربوط به این بخش را در شب و در تاریکی انجام داد که آدمی مظاهر طبیعت و ظاهر ناسوت را پیش چشم ندارد و سر و صدایی برای او مزاحم و رادع نیست و عالم خلوت و سکوت است و نفس، دم، حافظه و خاطره‌ی انسانی بیگانه با او نیست و نیز نباید از روشنایی انواع لامپ‌های برقی که برای آدمی بسیار مضر و هم‌چون سم مهلک است و بدن را به تدریج از بین می‌برد استفاده کرد. استفاده از این نورها برای آدمی همانند ریختن شن‌های نرم در کاسه‌ای ماست است.

نکته‌ی دوم این است که باید «حلال درمانی» را رعایت نمود و هر چیزی را خوراک خود قرار نداد. در گفتن این ذکر باید نانی طیب، طاهر و حلال

داشت و از خوردن درآمدهایی که امساک، بخل و خست در آن است و بسیار کم می‌باشد پرهیز نمود. اما نکته‌ی سوم، رعایت مزاج است. کسی که نان حلال و طیب دارد، چنین نیست که بتواند از آن هرچه می‌خواهد استفاده کند و باید رعایت مزاج خود را بنماید و خوراک خویش را به مقداری قرار دهد که او را سنگین ننماید. برای نمونه، به هنگام شام چنان از آبگوشت و تریت استفاده ننماید که بر معده‌ی او سنگین آید؛ چرا که ذکرهایی که بر سنگینی معده گفته می‌شود اثری ندارد و بدن بیش‌تر خون خود را به سوی معده سوق می‌دهد و تمامی توان خود را بر آن می‌گذارد تا غذا را هضم نماید. ذکر برای سالک همانند آمپول فشار برای زنانی است که زایمان دارند و همان‌طور که به آنان توصیه می‌کنند خود را تخلیه نمایند، سالک نیز نباید معده‌ای سنگین داشته باشد وگرنه اثری که از ذکر است نتیجه‌ی عکس می‌دهد و به جای پاک‌ساختن او، وی را آلوده و روح او را سنگین می‌سازد. برای گفتن ذکر باید آمادگی داشت و

آمادگی نیز با رعایت سه امر گفته شده است که به دست می‌آید.

آمادگی برای ذکر همانند گرم شدن و آمادگی برای انجام ورزش می‌ماند. کسی که می‌خواهد ورزش کند نباید شکمی گرسنه یا سنگین و پر داشته باشد. چنین کسی حتی برای نزدیکی با همسر خود نیز آمادگی ندارد و اگر آن را رعایت ننماید با مشکلاتی مواجه خواهد شد. برای گفتن ذکر، نخست باید تمرین داشت تا آن را روان و گویا گفت و نیز به جایی رسید که ذکر از امور جوانحی و قلبی آدمی شود و نه از امور جوارحی که با حرکت مداوم فک پایین حاصل می‌شود. ذکر باید به دل بریزد و به دل بیفتد؛ همان‌طور که برای بنی‌اسرائیل فرمود: «وَأَشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ» و گوساله‌ی سامری به جگر آنان ریخت.

باید در این حال و هوا قرار گرفت تا بتوان ذکر را گفت و گرنه صرف لقلقه‌ی زبان است که خاصیتی برای آن نیست.

مداومت بر این ذکر در هر سحر، شماره‌ای

ندارد اما می‌توان آن را در بسته‌های صد یا هزار تایی مصرف نمود و این ذکر را در ابتدا که به صورت جلی گفته می‌شود، بعد از مدتی خفی و بعد از آن قلبی ساخت. در مصرف این ذکر باید رفته رفته آن را عمق داد تا آن را در جان و قلب خود ریخت به گونه‌ای که بتوان بر ذکر خفی آن قدرت پیدا نمود. آنچه در گفتن این ذکر بسیار مهم است و هدف نهایی می‌باشد این است که «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را به قلب رساند. مداومت بر این ذکر، رؤیاهایی را در پی دارد و چشمه‌هایی از آب، دریا سبزه و باغ را به فرد نشان می‌دهد.

ذکر ۳

ملکوت حمد

﴿وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾^۱

- و ستایش ویژه‌ی خدا؛ پروردگار جهان‌هاست.

بیان: این آیه به همین صورت که هست حتی با واو آن بدون آن که چیزی از آن کاسته شود ذکر

۱. صافات / ۱۸۲.

خاص و ویژه‌ی مؤمنان و اولیای خداست. این ذکر بسیار سنگین است، اما ملکوت فراوانی می‌آورد. این آیه بدون واو از آیات مهم سوره‌ی حمد است که نام آن سوره را به خود ویژگی داده است با این تفاوت که در آن جا آیه‌ی ابتدایی است و در این جا در پایان سوره‌ی صفات آمده است.

ذکر ﴿ ۴ ﴾

تسبیح؛ حلال مشکلات

﴿فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ، وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ، وَقَبْلَ غُرُوبِهَا، وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ، وَأَطْرَافَ النَّهَارِ، لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ﴾^۱.

- پس بر آن چه می‌گویند شکیبا باش و پیش از بر آمدن آفتاب و قبل از فرو شدن آن با ستایش پروردگارت، تسبیح گوی و برخی از ساعات شب و حوالی روز را به نیایش پرداز، باشد که خشنود گردی.

بیان: این آیه سفارش به تسبیح در سه وقت خاص؛ یعنی صبح‌گاهان پیش از طلوع خورشید،

عصرها پیش از غروب آن و نیمه‌شب توصیه دارد؛ هرچند به گفتن یک «سبحان الله» باشد. نتیجه‌ی چنین تسبیحی این است: ﴿لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ﴾ شاید راضی شوی.

تسبیح به انسان اقتدار می‌بخشد و برای او سلامت در کارها را موجب می‌شود. ذکر تسبیح و نیز استغفار برای رفع مشکلات و بلاها بسیار مؤثر است. کسی که حواس‌پرتی و فراموشی دارد و همواره چیزی را گم می‌کند یا پی در پی آسیب می‌بیند و زندگی وی پیچیده به انواع مشکلات است باید هرچه می‌تواند تسبیح و استغفار داشته باشد تا مشکلات وی کاسته گردد.

البته در کنار این دو ذکر نباید از ذکر «صلوات» غفلت داشت که برترین دعا و ذکر در رفع مشکلات و برکت دادن به زندگی است.

ذکر ﴿ ۵ ﴾

استغفار

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ، وَلِلْمُؤْمِنِينَ﴾

وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ^۱.

پس بدان که هیچ معبودی جز خدا نیست و برای گناه خویش آمرزش جوی و برای مردان و زنان با ایمان طلب مغفرت کن و خداست که فرجام و مآل هر یک از شما را می‌داند.

بیان: این آیه دارای چندین ذکر عام است: یکی، فراز ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾ و دیگری، ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ و هم‌چنین ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾. ما خواص تهلیل و استغفار را پیش از این آورده‌ایم.

ذکر ﴿۶﴾

حرز مصونیت

﴿الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾^۲.

همان کسانی که چون مصیبتی به آنان برسد می‌گویند ما از آن خدا هستیم و به سوی او باز می‌گردیم.

۱. محمد ﷺ / ۱۹.
۲. بقره / ۱۵۶.

بیان: ذکر ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ دارای موکل است و انسان را از هر آسیبی حفظ می‌کند به گونه‌ای که در شدیدترین تصادف‌ها، محفوظ می‌ماند. ذکر: «سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله والله أكبر» نیز همین اثر را دارد.

افزون بر این ذکر، از بهترین ذکرهای روزانه که شایسته است همواره از آن استفاده نمود صلوات، استغفار و ذکر حوقله: «لا حول ولا قوة إلا بالله العلی العظیم» است.

ذکر ﴿۷﴾

گوارا

﴿دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ
وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾^۱.

- نیایش آنان در آن‌جا: «سبحانک اللهم؛ خدایا تو پاک و منزهی و درودشان در آن‌جا «سلام» است و پایان نیایش آنان این است که الحمد لله رب العالمین؛ ستایش ویژه‌ی پروردگار جهانیان است.

بیان: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ از اذکار بسیار

۱. یونس / ۱۰.

گوارا و از کامل‌ترین ذکرهاست که لازم است همواره بر آن مداومت داشت که ذکر عام است و آن را در کنار اذکار دیگر می‌توان استفاده کرد، بلکه باید از آن با دیگر اذکار بهره برد.

افزون بر این، تمامی آیه‌ی یاد شده از ابتدا تا پایان، ذکر مستقل است و می‌توان از آن استفاده کرد.

ذکر این آیه به صورت «سبحان الله والسلام لله و الحمد لله» بسیار اهمیت دارد و سلامت و صفای فراوانی نتیجه می‌دهد. این ذکر وسواس، شک و شبهه را از انسان دور می‌دارد و او را از اعوجاج، سستی و کثری نجات می‌دهد و باعث می‌شود ذکرپرداز فردی درست‌کار و طبیعی باشد.

ذکر ۸

آهنگ غریبان

﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾^۱.

پس اگر روی برتافتند، بگو: خدا مرا بس است،

۱. توبه / ۱۲۹.

هیچ معبودی جز او نیست، بر او توکل کردم و او پروردگار عرش بزرگ است.

بیان: این آیه دارای چند ذکر است: ﴿حَسْبِيَ اللَّهُ﴾، ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾، ﴿عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ﴾ و ﴿وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ که موارد ترکیبی آن نیز بدان افزوده می‌شود.

اذکار بسیار عالی این آیه از اذکار نفسی است که البته سنگین می‌باشد و برای کسی که به غربت، قلت و سختی مبتلاست مفید است.

ذکر: ﴿عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ﴾ فقط به خداوند توجه می‌دهد و می‌گوید: فقط خدا. این ذکر دیدن هرگونه سبب و وسیله‌ای را نفی می‌کند و آوردن صفت: ﴿رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾ به معنای نفی تمامی اسباب زمینی است.

ذکر ۹

آیه الکرسی

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ، وَلَا يُحِيطُونَ

بَشِيءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ، وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ، وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا، وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ، قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ، فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى، لَا
انْفِصَامَ لَهَا، وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿

﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا، يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ، وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ، يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ، أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ، هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿١﴾

- خداست که معبودی جز او نیست. زنده و
برپادارنده است. نه خوابی سبک او را فرو می‌گیرد
و نه خوابی گران. آنچه در آسمان‌ها و آنچه در
زمین است از آن اوست. کیست آن کس که جز به
اذن او در پیشگاهش شفاعت کند. آنچه در پیش
روی آنان و آنچه در پشت سرشان است می‌داند و
به چیزی از علم او جز به آنچه بخواهد احاطه
نمی‌یابند. کرسی او آسمان‌ها و زمین را در بر گرفته
و نگه‌داری آن‌ها بر او دشوار نیست و اوست والای
بزرگ. در دین هیچ اجباری نیست و راه از بی‌راهه

۱. بقره / ۲۵۵ - ۲۵۷.

به‌خوبی آشکار شده است. پس هر کس به طاغوت
کفر ورزد و به خدا ایمان آورد به یقین به دستاویزی
استوار که آن را گسستن نیست چنگ زده است و
خداوند شنوای داناست. خداوند سرور کسانی
است که ایمان آورده‌اند، آنان را از تاریکی‌ها به
سوی روشنایی به در می‌برد و کسانی که کفر
ورزیده‌اند سرورانشان طاغوتند که آنان را از
روشنایی به سوی تاریکی‌ها به در می‌برند. آنان اهل
آتش‌اند که خود در آن جاودان‌اند.

بیان: این آیه و دو آیه بعد «آیه الکرسی» را
شکل می‌بخشد و این که برخی گفته‌اند آیه الکرسی
تنها همین آیه است، سخن درستی نیست، هرچند
این سه آیه با هم تفاوت‌هایی دارد. آیه الکرسی از
برترین آیات و از عظیم‌ترین آن است که بسیاری از
کارهای سخت را می‌توان با مدد گرفتن از آن انجام
داد. آیه‌ی یاد شده ده پایه دارد و با هر پایه‌ی آن
می‌توان کارهایی را عملی نمود. اهل معرفت، این
آیه را از گنج‌های الهی می‌دانند که در قرآن کریم
قرار گرفته است.

ده پایه‌ی آن عبارت است از:

الف: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾؛

ب: ﴿الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾؛

ج: ﴿لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾؛

د: ﴿لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾؛

ه: ﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾؛

و: ﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾؛

ز: ﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ﴾؛

ح: ﴿وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ﴾؛

ط: ﴿وَلَا يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا﴾؛

ی: ﴿وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾.

در سه فراز نخست آن به طور حتم اسم اعظم قرار دارد و دیگر فرازهای این آیه پیکره‌ی اسمای مذکور در این سه فراز می‌باشد. ما به آثار و پی‌آمدهای این آیه نمی‌پردازیم و تنها شایان ذکر است که این آیه از مهم‌ترین آیات قرآن کریم است که باید شب و روز بر تلاوت آن مداومت داشت. در این آیه‌ی شریفه تراکم انرژی فراوان است و تلاوت آن در هر روز انرژی‌زا و توان‌آور است. باید توجه داشت در صورتی سزاوار است این سه آیه به عنوان ذکر قرار گیرد که برای ذاکر سنگین نباشد و به او فشار نیآورد. البته اگر ذکرپرداز این آیات را اندک و تنها چند مرتبه بخواند، اشکال ندارد، ولی اگر

بخواید زیاد از آن استفاده کند، باید با تجویز مربی شایسته باشد. قرآن کریم پس از ذکر این سه آیه به سراغ مردم می‌رود و آنان را خطاب قرار می‌دهد و پیش از این نیز خطاب آیات پیشین با مردم بود که توجه به آن به دست می‌دهد که این سه آیه هم چون گنجینه‌ای است که در این جا پنهان شده است. ظاهر آن چون آیات دیگر است، ولی باطن آن از کنوز الهی است.

ذکر ﴿۱۰﴾

روزن ملکوت

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ: أَنَّمَا لِيَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ، فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا، وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾^۱.

- بگو من هم مثل شما بشری هستم به من وحی می‌شود که خدای شما خدایی یگانه است. پس هر کس به لقای پروردگار خود امید دارد باید به کار شایسته بپردازد و هیچ کس را در پرستش پروردگارش شریک نسازد.

۱. کهف / ۱۱۰.

بیان: آیه‌ی پایانی سوره‌ی کهف آیه‌ی ذکر است و خیرات، کمالات، برکات و غیوباتی دارد که آن را با تمامی سوره متمایز می‌سازد و شایسته است از آن غفلت نورزید. قرائت این آیه پیش از خوابیدن سفارش شده است زیرا وقتی رسول خدا ﷺ می‌فرماید: من بشری مانند شما هستم، کسی که می‌خواهد بخوابد نیز بشر است همان‌طور که دیگران بشر هستند و نباید از کسی دل‌تنگی یا ناراحتی و غرور داشت و باید دل خود را با تمامی پدیده‌های هستی صافی نمود و سپس به خواب رفت. نباید خواب را حرام کرد و باید اندیشید صبح‌گاهی برای برخاستن وجود نخواهد داشت و فردا هنگامه‌ی مرگ نابهنگام است. نباید امروز را به هوای فردا از بین برد.

این آیه بر عمل خالص و خالی از شرک تأکید دارد و عمل صالح را در آن منحصر می‌سازد: ﴿لَا يُشْرِكُ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾. شرک نداشتن در عمل؛ یعنی خلوص آن و ترس از دشمن و ترس از فقر هر دو از مصادیق شرک است. ترس از غیر خدا، اعتماد بر دارایی و حساب بردن از مردم شرک عبادی است

و عمل صالح را تخریب می‌کند. برای مؤمن تفاوتی نمی‌کند که بکشد یا کشته شود وی در هر حال پیروز است و هر چه اتفاق افتد خیر او در آن است. کسی از خود چیزی ندارد و حتی پیامبران و اولیای الهی ﷺ مانند همه‌ی انسان‌ها مهمان پروردگارانند و هیچ‌یک صاحب‌خانه نیستند، از این رو همه بندگان خدای تعالی هستند بدون آن که تفاوتی میان آنان در این زمینه باشد.

بر این آیه باید چنان مداومت داشت تا هرچند جان انسان مانند زمینی سخت و سنگی باشد، باز مانند نهالی در وجود وی ریشه دواند؛ زیرا ملکوت این آیه‌ی شریفه می‌تواند انسان را معراج دهد و بر سرعت سیر وی بیفزاید و برای او روزنی به غیب بگشاید.

﴿ ۱۱ ﴾ ذکر

ذکر عروج و بر شدن به ملکوت

﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ. الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا

وَقَعُوداً وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ
مِن أَنْصَارٍ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا
بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا
وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا
تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝۱

- و فرمان‌روایی آسمان‌ها و زمین از آن خداست و خداوند بر هر چیزی تواناست. به صورت قطعی در آفرینش آسمان‌ها و زمین و در پی یکدیگر آمدن شب و روز برای خردمندان نشانه‌هایی است. همانان که خدا را ایستاده و نشسته و به پهلو آرمیده یاد می‌کنند و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند: پروردگارا، این‌ها را بیهوده نیافریده‌ای، منزهی تو، پس ما را از عذاب آتش دوزخ در امان بدار. پروردگارا، هر که را تو در آتش درآوری به یقین رسوایش کرده‌ای و برای ستم‌کاران یاورانی نیست. پروردگارا، ما شنیدیم که دعوتگری به ایمان فرا می‌خواند که به پروردگار خود ایمان آورید، پس

ایمان آوردیم. پروردگارا، گناهان ما را بیامرز و بدی‌های ما را بزدای و ما را در زمهری نیکان بمیران.

پروردگارا، و آنچه را که به وسیله‌ی فرستادگانت به ما وعده داده‌ای به ما عطا کن و ما را روز رستاخیز رسوا مگردان؛ زیرا تو وعده‌ات را خلاف نمی‌کنی.

بیان: آیه‌ی ۱۸۹ سوره‌ی آل عمران یکی از بهترین آیات ذکر در تمامی قرآن کریم است که می‌تواند برای رفع تعلق آدمی از ناسوت و بر شدن وی به باطن و غیب عالم بسیار مؤثر و کارآمد باشد. خداوند در این آیه می‌فرماید: ﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾.

اما آیات بعد از آن، یعنی آیات ۱۹۰ تا ۱۹۴ از ذکرهایی است که بعد از بیداری از خواب و در سحرگاهان شایسته است گفته شود؛ چنان‌که پیامبر اکرم ﷺ آن را هنگام خوابیدن و بعد از بیداری در هر سحر تلاوت می‌نمودند.

در این آیات، ملکوت فراوانی نهفته است اما آیه‌ی ۱۸۹ از اهمیت بیش‌تری برخوردار است و

مفاد این چهار آیه در آن وجود دارد و می‌توان این یک آیه را به جای آن آیات چهارگانه خواند. این آیات برای کسی که آهنگ سلوک دارد بسیار حایز اهمیت است.

فراز: ﴿رَبَّنَا، مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾ در آیه ۱۹۱ نیز یکی دیگر از ادکار قرآنی است که بهتر است چنان بر آن مداومت داشت که باطن و ضمیر آدمی در همه حال، خود به آن زبان بگشاید؛ چنان‌که در این آیه از کسانی سخن گفته شده است که در تمامی حالات اعم از ایستاده، نشسته و خوابیده ذکر خداوند را دارند و ذکر آنان دایمی است. چنین ذکری جز ذکر خفی نیست و ذکر جلی نمی‌تواند دایمی باشد و سخن گفتن مانع از آن است. کسی که به ذکر خفی می‌رسد، به مقام تفکر نایل می‌آید و ﴿رَبَّنَا، مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾ برای او ملکه می‌گردد. کسی که چنین ملکه‌ای ندارد نه فکر دارد و نه قدرت تحلیل و بررسی و چیزی جز سفسطه در نزد او نیست هرچند فلسفه بخواند. کسی که صفای ذکر نداشته باشد صافی تفکر ندارد و ﴿رَبَّنَا، مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ، فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾ را در نمی‌یابد.

ذکر ﴿۱۲﴾

انس با خداوند

﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ: إِنِّي مَعَكُمْ، لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ﴾^۱

- در حقیقت، خدا از فرزندان اسرائیل پیمان گرفت و از آنان دوازده سرکرده برانگیختیم و خدا فرمود: من با شما هستم، اگر نماز برپا دارید و زکات بدهید و به فرستادگانم ایمان بیاورید و یاریشان کنید و وام نیکویی به خدا بدهید. به قطع گناهانتان را از شما می‌زدایم و شما را به باغ‌هایی که از زیر آن نهرها روان است در می‌آورم، پس هر کس از شما بعد از این کفر ورزد در حقیقت از راه راست گمراه شده است.

بیان: در این آیه‌ی شریفه فراز: ﴿إِنِّي مَعَكُمْ﴾ از

ذکرهای قرآنی است که اگر کسی آن را با قصد انشا و جعل مماثل برای مدت زمانی ذکر خود قرار دهد به راحتی می‌تواند خداوند را درون خود بیابد و خود را در خدای خویشتن گم کند. کسی که با این ذکر به خداوند انس می‌یابد دیگر نگرانی، غصه و دلهره را به خود نمی‌بیند و به آرامش می‌رسد. البته آرامشی که از ثبات قدم و بهشت بالاتر است و در واقع به لقای الهی دست می‌یابد. وقتی بنده‌ای در این موقعیت قرار می‌گیرد حتی به بهشت نیز رغبت و طمعی ندارد و دیگر بهشت نمی‌تواند برای وی انرژی زا و شارژر گردد، بلکه آنان تنها از خداوند متعال است که توان می‌گیرند و شارژی غیر خداوند نمی‌تواند آنان را انرژی و توان دهد.

﴿إِنِّي مَعَكُمْ﴾ ذکر خفی است که به هیچ وجه نباید با صدا گفته شود، از این رو در آیه‌ی شریفه: ﴿إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَتَبَيَّنُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ﴾^۱ با لفظ وحی آمده است نه با آواز بلند و قال و قیل. ذکر ﴿إِنِّي مَعَكُمْ﴾ سنگین،

۱. انفال / ۱۲.

قربی و حقی است که چیزی بالاتر از ثبوت قدم و استواری دل را می‌طلبد. این ذکر از اذکار غریب است که اگر فردی ضعیفی که توان مقابله با هوس‌های نفسانی خود را ندارد، آن را ذکر خود قرار دهد، نمی‌تواند از آن رهایی یابد و به عوارضی دچار می‌شود که برای او قابل تحمل نیست. چنین کسی که حرکت متعادلی در زندگی ندارد باید از اذکار عام و جلی مانند: «ماشاء الله و لا حول و لا قوة الا بالله» استفاده نماید. این ذکر برای کسی که اهل آن باشد قوت و قدرت بسیاری می‌آورد.

ذکر ﴿۱۳﴾

معرفت و ولایت‌مداری

﴿قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا، هُوَ مَوْلَانَا، وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ﴾^۱.

- بگو جز آنچه خدا برای ما مقرر داشته است هرگز به ما نمی‌رسد. او سرپرست ماست و مؤمنان باید تنها بر خدا توکل کنند.

بیان: ﴿هُوَ مَوْلَانَا﴾ در این آیه‌ی شریفه ذکر

۱. توبه / ۵۱.

است. این ذکر ویژه‌ی اهل معرفت و بسیار سنگین است و برای افراد عادی مناسب نیست. مداومت بر این ذکر، شجاعت و توان بسیار بالایی می‌خواهد؛ زیرا ممکن است خداوند متعال به سبب این ذکر، تمام دار و ندار ذاکر را از وی بگیرد و مشکلات چنان بر او هجوم آورد که گویی غیر از مشکلات نیست که برای او رقم زده شده است و کسی نیز توان یاری کردن او را ندارد. این ذکر از ادکار خفی است که تنهایی و غربت و گاهی بلا می‌آورد و اهل معرفت را به وادی ابتلا فرود می‌آورد به‌گونه‌ای که حتی زمین در زیر پای آنان از این درد به ناله می‌آید اما تمامی پرده‌های پدیده‌های هستی از زیر پای آدمی کنار می‌رود و پرده‌های بالای سر نیز از این ذکر به لرزه در می‌آید و با آه کنار کشیده می‌شود.

این آیه‌ی شریفه می‌فرماید بگو آنچه از بلاها که در دل می‌پرورید و می‌خواهید بر ما نازل شود، بر ما نخواستند رسید، بلکه کسی جز خدای تعالی در آنچه به ما خواهد رسید نقشی ندارد و آنچه را که خدا بخواهد و اذن دهد به وقوع خواهد پیوست؛

زیرا او مولای ماست، بنابراین مؤمنان باید تنها بر او توکل کنند.

﴿هُوَ مَوْلَانَا﴾ نمایان‌گر قدرت، صفا، پاکی، قوت، توکل، اراده، اعتقاد و جزم است و چه زیبا و دل‌نشین است اگر کسی آن را در نماز و دعا و در دل و اعتقاد ذکر خود قرار دهد اما صبر و بردباری بلند و همتی عالی را طلب می‌کند.

خداوند در این آیه به پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید ﴿قُلْ﴾؛ این را بگو و نمی‌فرماید «کن»؛ این‌گونه باش و آن‌حضرت را به این معنا گرایش می‌دهد که تنها بر حق ایستند.

﴿هُوَ﴾ در ﴿هُوَ مَوْلَانَا﴾ دارای حصر است و همین حصر آن تفاوت این ذکر با ذکر: «اللَّهُ مولانا ولا مولا لکم» را می‌رساند. کسی که آن را ذکر قرار می‌دهد با ﴿هُوَ﴾ تمامی پرده‌ها برای او کنار می‌رود، از این رو خوب نیست از این ذکر استفاده شود؛ زیرا سختی و مصیبت را به ناگاه پیش می‌آورد و دل‌ها را به لرزه و دلهره می‌اندازد. این ذکر از ذکرهای بلایی است که گاه ممکن است برای ذاکر شک پیش آورد یا او را پشیمان سازد.

ذکر ﴿۱۴﴾

استکبار زدایی

﴿رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ، إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ﴾^۱.

پروردگارا به یقین تو در روزی که هیچ تردیدی در آن نیست گردآورنده‌ی مردمانی. به قطع خداوند در وعده خلاف نمی‌کند.

بیان: این آیه از آیات ذکر است و می‌شود آن را به تنهایی ذکر قرار داد اما بهتر است آیات پیش از آن از ابتدای سوره‌ی آل عمران را با آن همراه ساخت و این یک صفحه از قرآن کریم تا پایان این آیه را حفظ نمود و بر خواندن آن مداومت داشت. این آیات از خداوند تا آخرت را در بر می‌گیرد.

آیات ملکوتی یاد شده سبب ایجاد انکسار در نفس و باطن می‌گردد و افراد مستکبر که به استکبار دچار هستند را می‌شکند و قفل‌های درون آنان را می‌گشاید و حجاب‌های سیاه و زمخت را از دل آنان می‌زداید.

۱. آل عمران / ۹.

این سوره سبب گشایش باطن می‌گردد، از این رو خواندن فراوان آن برای افراد عادی توصیه نمی‌شود و باید در کنار آن از آیات عذاب که مسکن و ملین است استفاده کرد و گرنه درون آدمی را به انفجار می‌کشاند و گشوده شدن پرده‌های غیب برای فرد به خباثت وی می‌انجامد و نه به طهارت و پاکی درون.

تمامی این آیات عبارت است از: ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ. نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ. مِنْ قَبْلُ هَدَى لِلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ. إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ. هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخْرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ. رَبَّنَا لَا تَزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ، إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ^۱.

- به نام خداوند رحمتگر مهربان. الف لام میم. خداست که هیچ معبودی جز او نیست و زنده است. این کتاب را در حالی که مؤید آن چه پیش از خود می باشد به حق به تدریج بر تو نازل کرد و تورات و انجیل را پیش از آن برای رهنمود مردم فرو فرستاد و فرقان را نازل کرد. کسانی که به آیات خدا کفر ورزیدند بی تردید عذابی سخت خواهند داشت و خداوند شکست ناپذیر و صاحب انتقام است. در حقیقت هیچ چیز در زمین و آسمان بر خدا پوشیده نمی ماند. اوست کسی که شما را آن گونه که می خواهد در رحمها صورتگری می کند. هیچ معبودی جز آن توانای حکیم نیست. اوست کسی که این کتاب را بر تو فرو فرستاد. پاره ای از آن آیات محکم است. آنها اساس کتابند و دیگر متشابهات تأویل پذیرند، اما کسانی که در دل هایشان انحراف است برای فتنه جویی و طلب تأویل، از متشابهی آن پیروی می کنند با آن که تأویلش را جز خدا و

۱. سوره آل عمران ۱-۹.

ریشه داران در دانش کسی نمی داند. آنان که می گویند ما بدان ایمان آوردیم. همه؛ چه محکم و چه متشابه، از جانب پروردگار ماست و جز خردمندان کسی متذکر نمی شود. می گویند: پروردگارا، پس از آن که ما را هدایت کردی دل هایمان را دستخوش انحراف مگردان و از جانب خود رحمتی بر ما ارزانی دار که تو خود بخشایشگری. پروردگارا، به یقین تو در روزی که هیچ تردیدی در آن نیست، گردآورنده ی تمامی مردمانی. به قطع خداوند در وعده خلاف نمی کند.

ذکر ۱۵

توان بخشی و فقرزدایی

﴿وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا﴾^۱.

و بگو: پروردگارا، مرا به شیوهی درست داخل کن و به شیوهی درست بیرون آر و از جانب خود برای من تسلطی یاری بخش قرار ده.

بیان: این آیه را به دو صورت می توان ذکر قرار

۱. اسراء / ۸۰.

داد: یکی آن که تمام آیه با حذف ﴿وَقُلْ﴾ ذکر گردد که در این صورت برای افرادی که دارای ضعف نفس می‌باشند یا به فقر بی‌کاری یا مشکلات مادی دیگری دچار هستند نتیجه‌بخش است و باعث رفع مشکل از آنان می‌گردد.

دیگری فراز: ﴿اجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا﴾ است که با افزودن ﴿رَبِّ﴾ به ابتدای آن، ذکر مستقل می‌گردد. این ذکر برای افزایش قوت، قدرت و بالا بردن توان حرکت مفید است. باید توجه داشت اگر کاری که می‌خواهد بر آن اقدام نماید کاری سنگین است قرار دادن «اللهم» در ابتدای آیه به جای ﴿رَبِّ﴾ مناسب‌تر است و بیشتر تر نتیجه‌بخش می‌گردد.

ذکر ﴿۱۶﴾

رفع خستگی

﴿سَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾^۱.

خداوند آنان را از تو کفایت خواهد کرد که او شنوای داناست.

۱. بقره / ۱۳۷.

بیان: این فراز از آیه کریمه ذکر است که برای رفع مشکل و گرفتاری؛ به‌ویژه برای رفع خستگی ناشی از فشار مشکلات مؤثر می‌باشد. البته این آیه باید به‌گونه‌ی زیر برای ذکر استفاده گردد: ﴿سَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ﴾: سه مرتبه گفته شود و سپس: ﴿وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾ برای یک مرتبه آید.

ذکر ﴿۱۷﴾

ارتقای معرفت و یافت اسم اعظم

﴿وَالِهَكُمْ إِلَهًا وَاحِدًا، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾^۱.

و معبود شما معبود یگانه‌ای است که جز او هیچ معبودی نیست و اوست بخشایشگر مهربان.

بیان: تمامی این آیه ذکر است و از اذکار ارتقایی به شمار می‌رود. اگر کسی در مرتبه‌ای از معرفت باشد که بتواند با خداوند انس گیرد می‌تواند اسم اعظم را در این آیه بیابد. چنان قدرتی در این آیه نهفته است که می‌توان هر چیزی را با آن جابه‌جا نمود اما استفاده از آن ساختاری دارد که باید آن را

۱. بقره / ۱۶۳.

به دست آورد و کتاب و دفتر جای ذکر آن نیست و اگر کسی نیز آن را در جایی بیاورد دروغ می‌گوید. این آیه که با شکوه و عظمت ﴿وَالِهَكُم﴾ در آغاز آن همراه است به صورت ویژه‌ای برای باطل کردن سحر و شکستن طلسم به کار می‌رود اما با آن نمی‌توان طلسم نمود.

ذکر ۱۸

قدرت و استحکام

﴿لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَمَا فِيهِنَّ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾!

- فرمان‌روایی آسمان‌ها و زمین و آنچه در آن‌هاست از آن خداست و او بر هر چیزی تواناست. **بیان:** این آیه‌ی شریفه ذکر است که قوت، قدرت، شخصیت و عظمت می‌آورد و سبب زدودن خوف و ترس از دل، ضعف‌های نفسانی و شکوک شیطانی می‌شود و وسواس را درمان می‌نماید. البته کسی که خداوند را بر هر کاری توانا می‌یابد و می‌گوید: ﴿وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾، بیماری و

مرگ برای او چیزی نیست. باید از این آیه فراوان استفاده نمود که اراده‌ی آدمی را محکم می‌نماید.

ذکر ۱۹

قوت، همت و طلسم ضربت

﴿فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾!

- پس ریشه‌ی آن گروهی که ستم کردند برکنده شد و ستایش برای خداوند پروردگار جهانیان است.

بیان: این آیه دارای دو ذکر است: یکی تمامی آیه است و دیگری حمد پایانی آن.

ذکر ﴿فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ برای رفع گرفتاری، پریشانی، مظلومیت، بیماری و ناتوانی مفید است.

کسی می‌تواند از این آیه به عنوان ذکر استفاده نماید که اهل ظلم و ستم نباشد چرا که نفرینی است بر ﴿الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾ که نه تنها کافران، بلکه مؤمنان ظالم را نیز در بر می‌گیرد و اگر کسی به ظلم آلوده

باشد و پاک و صافی نباشد، استفاده از این ذکر سبب پریشانی و سوختن وی می‌گردد؛ به ویژه آن که ذکر یاد شده جمع جمال و جلال است و سنگین می‌باشد و فرد ستم‌گر تنها با توبه و نیتی صاف است که می‌تواند از آن بهره برد.

اگر کسی با توبه، تطهیر و استغفار این آیه را ذکر خود قرار دهد، کسی توان زورگفتن به او را نخواهد داشت. البته طهارت و صبر از شرایط استفاده از این ذکر است و برای کارهای دنیوی فایده‌ای ندارد.

از آثار این آیه قوت قلب، استحکام، داشتن همت و اراده، رفع وسواس و ایجاد توکل می‌باشد. انسان با این آیه مبارکه می‌تواند رقص کنان زیر بارش بلایا برود.

آیه‌ی شریفه از طلسمات است و می‌توان به کمک آن، گروه ضربت تشکیل داد اما استفاده‌ی از آن رسم جوان‌مردی نیست؛ چرا که افراد جامعه غافلند و با چوب و سنگ با هم درگیر می‌باشند و شایسته نیست به جان چنین افرادی که تنها سلاح سرد دارند با سلاح گرم افتاد، از این رو اولیای خدا از آن کم‌تر استفاده می‌نمایند.

ذکر حمد الهی نیز حکم پیش‌گیری را دارد و کسی که از آن استفاده‌ی روزانه نداشته باشد به گرفتاری‌های فراوانی دچار می‌شود.

ذکر ﴿۲۰﴾

مفاتیح رزق و خیرات

﴿قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ، وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ، وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ، إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ، قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ، أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ﴾!

بگو به شما نمی‌گویم گنجینه‌های خدا نزد من است و غیب نیز نمی‌دانم و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام جز آن‌چه را که به سوی من وحی می‌شود پیروی نمی‌کنم. بگو: آیا نابینا و بینا یکسان است؟ آیا تفکر نمی‌کنید؟!

بیان: این آیه در طلسمات استفاده می‌شود. از آن‌جا که دارای ﴿خَزَائِنُ﴾ است، از آیات مفاتیح است و برای رزق، روزی، علم، خیرات، قوت و

قدرت کاربرد دارد و می‌توان با مداومت بر آن بر افزایش رزق و دهش خیرات معنوی از آن استفاده کرد.

ذکر ۲۱

تمامی اسم اعظم

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى﴾^۱.

- خدایی که جز او معبودی نیست. نام‌های نیکو به او اختصاص دارد.

بیان: این آیه به تمام معنا اسم اعظم خداست و نه واژه‌ای از آن کم دارد و نه دارای افزوده‌ای است. نبوت انبایی، دست‌یابی به غیب، کرامت، قدرت، سلطنت و دنیا در این آیه است. از این ذکر بدون مجوز استاد معنوی کارآزموده و کاردان جایز نیست؛ زیرا برای افراد ضعیف و سوسه‌آور است و وی را تخریب می‌کند و همانند دارویی قوی است که بدون تجویز پزشک نمی‌توان از آن استفاده کرد. دم و بازدم این ذکر شرایط خاصی دارد و برای استفاده از آن باید در مکانی خاص نشست و

۱. طه / ۸

غذاهای مشخصی خورد. این ذکر مخصوص کسانی است که دارای فراغت هستند که می‌توانند تا دو سال برای آن وقت بگذارند، بدون آن که با جرعه‌ای مست گردند.

خداوند این اسم را به افرادی می‌دهد که از خاک نرم‌تر، از آب سست‌تر، از باد سردتر و از آتش گرم‌تر باشند که اگر چنین باشد قوت قلب و سعی وجود می‌یابند که گستردگی آن از وسعت تمام عالم هستی بیش‌تر می‌گردد. اگر کسی بدون نسخه و خودسرانه از آن استفاده کند گرفتار می‌شود و گاه تمام زندگی وی نابود می‌گردد.

باید توجه داشت از ابتدای سوره‌ی طه تا این آیه معرکه‌ای دارد که می‌تواند جامعه‌ی مسلمین را به عزت برساند البته اگر مسلمانان مربی این علوم را به خود بینند.

ذکر ۲۲

رفع ترس و ضعف اعصاب

﴿وَجَعَلَ لِي وَزِيْرًا مِّنْ أَهْلِی هَارُونَ أَخِي
أَشَدُّ بِهِ أَرْوِي وَأَشْرِكُهُ فِي أَمْرِي كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيْرًا

وَنذُكْرُكَ كَثِيرًا إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا^۱.

- و برای من دستیاری از کسانم قرار ده. هارون برادرم را. پشتم را به او استوار کن. و او را شریک کارم گردان. تا تو را فراوان تسبیح گوئیم. و بسیار به یاد تو باشیم؛ زیرا تو همواره به ما بینایی.

بیان: آیات هفت‌گانه‌ی ۲۹ تا ۳۵ سوره‌ی طه با هم مانند «چهار قل» یک ذکر به‌شمار می‌رود. این آیات برای کسانی که وسواسی هستند و ضعف اعصاب دارند بسیار مؤثر می‌باشد.

مناسب است افراد ترسو از آن در خلوت و تنهایی یا هنگام روبه‌رو شدن با دشمن مصرف کنند. کسانی که حضور و نقشی اجتماعی دارند، بهتر است آن را ذکر صبح و شام قرار دهند و اگر آن را در روز به هنگام بیرون آمدن برای کار و در ابتدای حرکت استفاده کنند شفافیت و قدرت می‌یابند. اگر کسی آن را به هنگام خواب بگوید و با این آیات مأنوس شود «اضغاث» از خواب وی برداشته می‌شود و خواب‌های بسیار خوب و ملکوتی می‌بیند.

۱. طه / ۲۹ - ۳۵.

ذکر ﴿۲۳﴾

باطل‌کننده‌ی سحر

﴿قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ. فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آفَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرِي أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مَا تُوعَدُونَ. إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ. وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ. قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ﴾^۱.

- بگو جز این نیست که به من وحی می‌شود که خدای شما خدایی یگانه است، پس آیا مسلمان می‌شوید؟ پس اگر روی برتافتند، بگو: به شما به‌طور یکسان اعلام کردم و نمی‌دانم آنچه وعده داده شده‌اید آیا نزدیک است یا دور؟ او سخن آشکار را می‌داند و آنچه را پوشیده می‌دارید می‌داند. و نمی‌دانم شاید آن برای شما آزمایشی و تا چند گاهی بر خورداری باشد. گفت: پروردگارا، به حق داوری کن و به رغم آنچه وصف می‌کنید پروردگارا ما همان بخشایشگر دستگیر است.

۱. انبیاء / ۱۰۸ - ۱۱۲.

بیان: آیات پنج‌گانه‌ی پایانی سوره‌ی انبیا بر روی هم یک ذکر است. این آیات در دعا، مناجات و ذکر پنهانی دوره‌ی کاملی است که شایسته است بر آن قرائت و تکرار داشت. امر ﴿قُل﴾ که در ابتدای آیه‌ی نخست این بسته‌ی ذکر قرار دارد بر تکرار فراوان آن توصیه دارد.

اگر عدد و خصوصیات این آیات با ظرافتی که دارد به دست آید و لایه‌ای به آن بسته شود، در نهایت با حذف ﴿قَالَ﴾ می‌توان آیه‌ی پایانی آن را به عنوان طلسمی که سحر را باطل می‌کند به کار برد. البته از این آیه نمی‌توان برای انعقاد سحر و بستن کسی استفاده کرد.

این آیه ذکرِ ضربی است و به سه ضرب ذکر قرار می‌گیرد که اگر همراه با عدد خاصی باشد داروی کامل و مؤثری است.

مناسب است این آیات را با نیتی صاف و با حذف ﴿قَالَ﴾ قرائت نمود و به سه ضرب گفت به‌گونه‌ای که اسمای ربّی آن با قسمت سوم که ﴿الْمُسْتَعَانُ عَلٰی مَا تَصِفُونَ﴾ است خلط نگردد و میان آن نفسی فاصله افتد.

ذکر ﴿۲۴﴾

بلندای معرفت با گذر از سنگین‌ترین

ابتلاءات

﴿وَالَّذِينَ جَاهَلُوا فِيمَا لَنَهَدِيَهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ﴾^۱.

- و کسانی که در راه ما کوشیده‌اند به یقین راه‌های خود را بر آنان می‌نماییم و در حقیقت، خدا با نیکوکاران است.

بیان: این بسته‌ی ذکر ویژه‌ی اولیای خداست که دلشان تنها با خدا همراه است و قلبشان با او می‌تپد و عشق، حب و قرب به خدا لحظه لحظه در دل آنان شکوفاتر می‌گردد. این ذکر ابتلا و مصیبت‌های فراوانی در پی دارد و گاه به مرگ عزیزان می‌انجامد که گفته‌اند:

ای که از کوچ‌هی معشوقه‌ی ما می‌گذری

بر حذر باش که سر می‌شکند دیوارش

این ذکر در سجده به گاه تنهایی و در تاریکی

مناسب است و صفای باطن می‌آورد اما استفاده از

۱. عنکبوت / ۶۹.

آن توصیه نمی‌شود؛ زیرا مانند سیلی است که تمامی کتافات و آلودگی‌های درون آدمی را با خود و با مصایبی که پیش می‌آورد می‌برد تا انسان صافی شود. کسی می‌تواند از این ذکر استفاده نماید که جگر داشته باشد و از پیشامد هیچ حادثه‌ی دردناکی نهراسد و برای آن گریه و لابه نکند چرا که قتل عزیزان را تاوان دارد.

این آیه بسیار پیچیده و سنگین است و خوب نیست از آن استفاده‌ی فراوان داشت و تنها باید به قرائت مختصر و کوتاه آن بسنده کرد.

آیه‌ی شریفه ناسوت و دنیای افراد را بر هم می‌ریزد و آن را خراب می‌کند. البته اگر خداوند با کسی باشد او را هرچه بیش‌تر خراب می‌نماید و همه از او نارحت هستند و کسی او را آباد نمی‌یابد.

کسی می‌تواند از این آیه استفاده برد که نه تنها عمل و صبر داشته باشد، بلکه افزون بر آن باید اهل احسان و معرفت باشد و از هر که بر سر او می‌زند دل‌جویی داشته باشد و بر شمشیر مستی که او را پاره پاره می‌نماید بوسه آورد. این آیه مخصوص اولیای محبوبی است که به ذات حق تعالی راه یافته‌اند؛ همان‌طور که «فینا» به آن اشاره دارد، از این رو از آیاتی است که عالی‌ترین مرتبه‌ی کمال

آدمی را - که وصول به ذات حق تعالی است - بیان می‌دارد.

ذکر ﴿۲۵﴾

دفع بدخواهان برای افراد حق مست

﴿وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾^۱.

- و اگر از آن‌ها بپرسی چه کسی آسمان‌ها و زمین را خلق کرده است، به قطع خواهند گفت: خدا. بگو: چه تصور می‌کنید، اگر خدا بخواهد صدمه‌ای به من برساند، آیا آن‌چه را به جای خدا می‌خوانید می‌توانند صدمه‌ی او را برطرف کنند یا اگر او رحمتی برای من اراده کند آیا آن‌ها می‌توانند رحمتش را بازدارند؟ بگو: خدا مرا بس است. اهل توکل تنها بر او توکل می‌کنند.

بیان: فراز: «حَسْبِيَ اللَّهُ» که گاه با «وَكَفَى» همراه می‌شود ذکر است و از اذکار خفی است.

مؤمن می‌تواند با این ذکر بدخواهان را از خود دفع نماید و خویش را از عوارض و گرفتاری‌های آنان محفوظ بدارد. البته این ذکر برای افرادی است که رقص کنان زیر تیغ می‌چرخند. اگر کسی این ذکر را بگوید و در پیشامد حوادث سخت، کم‌ترین تزلزلی داشته باشد، کافر می‌گردد. این ذکر برای افراد ویژه‌ای است و صاحب دارد. تنها کسی می‌تواند از این ذکر استفاده نماید که صاحب آن شود. کسی که سالیان فراوانی تملق این ذکر را گفته و با آن انس و قرب دارد و می‌تواند تاوان بدهد و تاوان آن نیز تمامی دارایی و تمامی وجود اوست.

ذکر ﴿۲۶﴾

توان و نفوذ بر انجام کار

﴿فَسْتَدْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ، وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ﴾^۱.

- پس به زودی آنچه را به شما می‌گویم به یاد خواهید آورد و کارم را به خدا می‌سپارم. خداست که به بندگان بیناست.

بیان: فراز: ﴿وَأَفْوُضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ﴾ از اذکار مهم است که مداومت بر آن، توکل، قدرت، نفوذ در عمق فعل و کرده، قوت بازو و قوت قلب را نتیجه می‌بخشد.

ذکر ﴿۲۷﴾

افزایش دانش و چاشنی اذکار

﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ، وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَى إِلَيْكَ وَحْيُهُ، وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾^۱.

- پس بلندمرتبه است خدا. فرمانروای برحق. و در قرآن پیش از آن که وحی آن بر تو پایان یابد شتاب مکن و بگو پروردگارا بر دانشم بیافزای.

بیان: در این آیه‌ی شریفه، دو ذکر وجود دارد: یکی، فراز: ﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ﴾ که قله‌ی رفیع حق را بیان می‌دارد. این ذکر مرتبه‌ی فعلی دارد و در اذکار روزانه می‌توان از آن به عنوان همراه و چاشنی استفاده کرد. دیگری فراز: ﴿رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾ است. نیازی نیست به آن «وَعَمَلًا» افزوده گردد؛ زیرا علمی

که علم باشد، خود عمل زاست و ریشه‌ی سالم نمی‌تواند بدون میوه باشد.

ذکر ﴿ ۲۸ ﴾

شکست سحر و خصم

﴿قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ، وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ﴾^۱!

- گفت: پروردگارا، به حق داوری کن و به رغم آنچه وصف می‌کنید پروردگار ما همان بخشایشگر دستگیر است.

بیان: این آیه ذکر ضربی است و با سه ضرب و سه نفس میانی گفته می‌شود و چنانچه با عددی خاص گفته شود بسته‌ی دارویی کامل است. اگر ویژگی‌هایی به آن افزوده شود، می‌توان آن را مثل یک کپسول مصرف نمود و گاه یک زندگی را با آن جابه‌جا کرد.

این آیه افزون بر ذکر، می‌تواند جادو را باطل کند و سحر را شکسته نماید هرچند قفل‌های آن بسیار محکم باشد ولی برای بستن سحر به کار نمی‌رود.

۱. انبیاء / ۱۱۲.

اگر این ذکر مورد استفاده قرار گیرد به ناگاه جایی را به هم می‌ریزد و رشته‌ها را پنبه می‌کند و رعد و برقی شدید و ویرانگر بر سر خصم فرود می‌آورد. انبیا و اولیای الهی با چنین ذکرهایی است که خود را از دست بدخواهان مصون می‌دارند. همان‌طور که زغال‌سنگ می‌تواند الماس شود و اوج سیاهی به اوج روشنی و سفیدی تبدیل شود، همه‌ی پدیده‌های هستی وقتی به اوج رشد خود می‌رسند ضد خود می‌شوند و هادی مضر می‌شود و مضر هادی می‌گردد، با این ذکر می‌شود چنین کاری کرد.

فراز ﴿ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ﴾ و ﴿ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ ﴾ برای جلا و صفای باطن گوینده بسیار مفید است و فراز ﴿ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴾ خصم را می‌شکند.

ذکر ﴿ ۲۹ ﴾

خیرات پاکان

﴿ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ. الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ. وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ.

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ. وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ. إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ. فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ. وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ. وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ. أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ. الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ^۱.

به نام خداوند رحمتگر مهربان. به راستی که مؤمنان رستگار شدند. همانان که در نمازشان فروتن‌اند. و آنان که از بیهوده روی‌گردان‌اند. و آنان که زکات می‌پردازند. و کسانی که پاک‌دامن‌اند. مگر در مورد همسرانشان یا کنیزانی که به دست آورده‌اند که در این صورت بر آنان نکوهشی نیست. پس هر که فراتر از این جوید آنان از حد درگذرندگان‌اند. و آنان که امانت‌ها و پیمان خود را رعایت می‌کنند. و آنان که بر نمازهایشان مواظبت می‌نمایند. آنانند که خود وارثان‌اند. همانان که بهشت را به ارث می‌برند و در آن‌جا جاودان می‌مانند.

بیان: شایسته است این یازده آیه را ذکر هر روز

۱. مؤمنون / ۱ - ۱۱.

خود قرار داد و بر آن محافظت داشت که خیرات و برکات فراوانی را در پی دارد. البته این ذکر برای کسانی مناسب است که طهارت درون داشته باشند و از غل و غش دوری نمایند و گرنه اثر عکس دارد. برای پیش‌گیری از چنین امری باید نخست توبه و استغفار داشت و سلامت و صفا پیدا نمود و بعد از این آیات به عنوان ذکر استفاده کرد و گرنه از آن آزار خواهد دید.

ذکر ۳۰
شکوفه‌ی اقتدار

﴿فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ﴾^۱.

- پس والاست خدا. فرمان‌روای برحق خدایی جز او نیست. پروردگار عرش گران‌مایه.
بیان: این سخن شکوفه‌ی قدرت، اقتدار، خیر، کمال و توحید است. از اذکار بسیار عالی، سنگین و مهم قرآن کریم است.

۱. مؤمنون / ۱۱۶.

ذکر ﴿ ۳۱ ﴾

رفع ضعف و ترس

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾^۱.

- خدای یکتا که هیچ خدایی جز او نیست.

پروردگار عرش بزرگ است.

بیان: این آیه اگر به دو نفس خوانده شود ذکر کاملی است. برای شکستن طلسم و نیز در علوم غریبه بسیار مؤثر است. ذکری است کوتاه که به قول اهل ادب هیچ حشوی ندارد تا چیزی از آن کاسته شود. این آیه برای ذکر خفی بسیار کارآمد است و می‌توان آن را هم به صورت دم و هم در بازدم گفت. ذکر یاد شده به مانند آسیابی است که کوه را خرد می‌کند و اگر کسی وسواس یا ترس دارد یا بیمار است و وضعی در بدن دارد یا پیر است و نیازمند قوت است می‌تواند از این آیه برای توان گرفتن و غلبه بر ترس، وسواس یا بیماری استفاده کند. البته باید یادآور شد ممکن است استفاده از این آیه عوارضی هم چون غرور را در پی داشته باشد، از

این رو باید بسیار بدان توجه نمود و دو ذکر استغفار و تسبیح را با آن همراه نمود تا از عوارض این چنینی آن مصون ماند. اگر کسی برای مدتی از این آیه استفاده کند حتی اگر گرگ و شیر به طرف وی بیاید از آن نمی‌ترسد!

بہتر است ذکر تسبیح و استغفار که باید همراه این ذکر گفته شود در سجده بیان گردد. کسی که از این ذکر استفاده می‌کند، نیاز به سجده‌های طولانی و فراوان دارد؛ چون این ذکر بسیار سنگین است و همانند نان جو است که خوردن آن معده‌ای پولادین می‌خواهد.

ذکر ﴿ ۳۲ ﴾

طلب خیر

﴿فَسَقَى لَهُمَا، ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ، فَقَالَ: رَبِّ، إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾^۱.

پس برای آن دو آب داد. آن‌گاه به سوی سایه برگشت و گفت: پروردگارا، من به هر خیری که سویم بفرستی، سخت نیازمندم.

بیان: حضرت موسیٰ علیه السلام پس از قتل قبطی و فرار از مصر و ورود به مدین که هیچ خانه، همسر و شغلی نداشت و جوانی غریب و آواره بود، در آبشخور شهر دو دختر را دید که آهنگ آب دادن به گوسفندهای خود را داشتند و وی به آنها آب داد، سپس به سایه‌ی درختی پناه برد و این دعا را نمود: **﴿رَبِّ، اِنِّي لِمَا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾** که در واقع نیازهای خود را به صورت کلی به خداوند عرضه داشته است و آن را جزیی و موردی بیان نکرده است. خداوند هم دعای وی را مستجاب نمود و با ازدواج با دختران شعیب، تمامی نیازهای وی را برطرف کرد.

استفاده از این آیه به عنوان دعا به خصوص در قنوت بسیار مناسب است. شایسته است انسان همواره از خداوند طلب خیر داشته باشد نه این که به صورت موردی و جزیی چیزی بخواهد؛ زیرا به طور مثال چه بسا انسان از خداوند فرزند پسر بخواهد در حالی که ممکن است پسر برای وی نکبت آورد و خداوند به او دختری دهد که مادر هفتاد نسل صالح گردد یا خودرویی می‌خواهد که

تابوت وی می‌شود. بهترین دعا در هنگام راحتی و سختی همین دعای حضرت موسیٰ علیه السلام است: **﴿رَبِّ، اِنِّي لِمَا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ﴾**

﴿ ۳۳ ﴾ ذکر

بصیرت و آگاهی بر مغیبات

﴿اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ، وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ، وَيَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ، وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا، وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ اَرْضٍ تَمُوتُ، اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾ ۱.

- در حقیقت خداست که علم قیامت نزد اوست و بازاران را فرو می‌فرستد و آنچه را که در رحم‌هاست می‌داند و کسی نمی‌داند فردا چه به دست می‌آورد و کسی نمی‌داند در کدامین سرزمین می‌میرد. در حقیقت خدا دانای آگاه است.

بیان: این آیه از آیات عجیب و علمی قرآن کریم است و مداومت بر آن انسان را صاحب معرفت، بصیرت، احاطه و آگاهی به مغیبات از هر نوعی که باشد می‌نماید؛ چرا که همه چیز از

هنگامه‌ی قیامت تا صورت‌گری ارحام و آنچه در رحم تمامی پدیده‌های هستی است در این آیه جمع است و حتی ﴿وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا، وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ﴾ نیز در آن است و با همین آیه می‌توان بر زمان و زمین مرگ خود آگاه شد.

ذکر ﴿۳۴﴾

فتح طلسم و سحر

﴿قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ﴾^۱

- بگو: پروردگاران ما و شما را جمع خواهد کرد، سپس میان ما به حق داوری می‌کند و اوست داور دانا.

بیان: این فراز از قرآن کریم ذکری کامل است و با حرف عطفی که دارد در بازگشایی طلسمات و در باطل کردن سحر و فتح آن کاربرد دارد. البته استفاده از چنین آیاتی نیاز به اذن خاص از استادی کارآموده دارد.

۱. سبأ / ۲۶.

ذکر ﴿۳۵﴾

محافظت و پنهان شدن از دشمن

﴿وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا، وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا، فَأَغْشَيْنَاهُمْ، فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ﴾^۱

- و فراروی آن‌ها سدی و پشت سرشان سدی نهاده و پرده‌ای بر آنان فرو گسترده‌ایم، در نتیجه نمی‌توانند ببینند.

بیان: آیه‌ی شریفه ذکر محافظت و پنهانی از دشمن است و خصم را از دیدن فرد ناپینا و کور می‌سازد.

ذکر ﴿۳۶﴾

رفع وسواس و ضعف نفس

﴿لَمَّا أَمَرُوهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ: كُنْ، فَيَكُونُ﴾^۲

- چون به چیزی اراده فرماید، کارش این بس که می‌گوید باش، پس موجود می‌شود.

۱. یس / ۹.

۲. یس / ۸۲.

بیان: مداومت بر این آیه به عنوان ذکر برای رفع وسواس، ضعف نفس و رفع گرفتاری مفید است و در فرد ایجاد تحول و دگرگونی می‌کند و به او در زندگی امیدواری می‌دهد.

ذکر ﴿ ۳۷ ﴾

صفای باطن

﴿ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ. فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ، وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۱. ﴾

- چون به چیزی اراده فرماید، کارش این بس که می‌گوید باش پس بی‌درنگ موجود می‌شود. پس شکوهمند و پاک است آن کسی که ملکوت هر چیزی در دست اوست و به‌سوی اوست که بازگردانیده می‌شوید.

بیان: دو آیه‌ی پایانی سوره‌ی یاسین همانند پنج آیه‌ی ابتدایی آن از مهم‌ترین آیات و گل سرسبد این سوره است که استفاده از آن صفای باطن می‌آورد. البته دست‌یابی به این خیرات کم‌تر نصیب هر کسی

می‌شود و این اولیای خدا هستند که بیش‌تر چنین خیری را می‌برند؛ کسانی که به مقام اراده، امر، مقام تثبیت رسیده‌اند و همان‌ها هستند که «یاسین» را دریافته‌اند با آن که بسیاری حتی در خواندن این آیه مشکل دارند و نمی‌دانند «یاسین» است یا «یا» و «سین» که مخاطب دارد.

به هر روی، این آیات از جمله آیات ویژه‌ی اولیای خداست و استفاده از آن برای دیگران به‌زودی دست نمی‌یابد. پنج آیه‌ی ابتدایی سوره‌ی «یس» چنین است: ﴿ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَس. وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ. إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ. عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۱. ﴾

- به نام خداوند رحمتگر مهربان یس. سوگند به قرآن حکمت‌آموز که به‌قطع تو از پیامبرانی. بر راهی راست. و کتابت از جانب آن عزیز مهربان نازل شده‌است.

ذکر ﴿ ۳۸ ﴾

قرب به اولیای الهی و ورود به غیب

﴿ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا

إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ، وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا^۱.

- اوست آن کس که در دل‌های مؤمنان آرامش را
فرو فرستاد تا ایمانی بر ایمان خود بیافزایند و
سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آن خداست و خدا
همواره دانای سنجیده‌کار است.

بیان: این آیه نیز دارای دو ذکر است: یکی،
﴿وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ و دیگری همین فراز
به همراه فراز پایانی آیه است: ﴿وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ، وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا﴾ که در این صورت،
آثار ویژه‌ای دارد.

این ذکر از اذکار خفی است و از آن می‌توان برای
ارتباط و قرب به اولیای خدا و برای نصرت و
پیروزی در کارها و برای ارتباط با گذشتگان و
اموات و آگاهی به مغیبات و پدیده‌های غیبی مانند
فرشتگان استفاده نمود. افزون بر این، این آیه خود
یک اذن دخول برای ورود به باطن عالم و مغیبات
است.

۱. فتح / ۴.

ذکر ﴿ ۳۹ ﴾

کسب توانمندی

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ، يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ، فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ، وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا
عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾^۱.

- در حقیقت کسانی که با تو بیعت می‌کنند جز
این نیست که با خدا بیعت می‌کنند. دست خدا بالای
دست‌های آنان است. پس هر که پیمان‌شکنی کند،
تنها به زیان خود پیمان می‌شکند و هر که بر آنچه با
خدا عهد بسته وفادار بماند، به زودی خدا پاداشی
بزرگ به او می‌بخشد.

بیان: در این آیه، فراز: ﴿يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾ ذکر
است و برای کسب توانمندی بسیار مفید است.

ذکر ﴿ ۴۰ ﴾

دفع رخوت و سستی

﴿إِنَّهُ هُوَ يُبْدِي وَيُعِيدُ﴾^۲.

۱. فتح / ۱۰.

۲. بروج / ۱۳.

- هم اوست که آغاز می‌کند و باز می‌گرداند.

بیان: ذکر «یا مَنْ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ» از بهترین اذکار برای دفع وسواس، ترس، رخوت، سستی و بعضی دیگر از ناراحتی‌های روحی است. این ذکر تسکین دهنده نیز می‌باشد. کسانی که می‌خواهند از خواب زیاد نجات پیدا کنند، می‌توانند آن را ذکر خود قرار دهند. این ذکر موجب می‌شود آب وجود آدمی به هم بریزد تا مرداب نشود. این ذکر چنان قدرتی دارد که توصیه می‌شود هنگام حرکت از آن استفاده نشود؛ چرا که موجب حرکت در حرکت می‌شود و هر کسی را توان آن نیست که بازتاب‌های آن را تحمل نماید. بهترین حالت برای این ذکر پیش از خواب و پس از بیداری است. آن را در سجده نیز می‌توان گفت.

ذکر ﴿۴۱﴾

آیه‌ی طلسم

﴿قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي﴾^۱.

۱. طه / ۹۶.

- گفت به چیزی که دیگران به آن پی نبردند پی بردم و به قدر مشتی از رد پای فرستاده‌ی خدا؛ جبرئیل، برداشتم و آن را در پیکر گوساله انداختم و نفس من برایم چنین فریب‌کاری کرد.

بیان: آیه‌ی شریفه یکی از طلسمات قرآن کریم است. در این آیه‌ی شریفه، چگونگی انجام سحر آمده است و آگاهان به این مسایل می‌توانند کارهای بسیاری با آن انجام دهند.

ذکر ﴿۴۲﴾

اقتدار دنیوی و قدرت اراده

﴿إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾^۱.
- بازگشت شما به‌سوی خداست و او بر هر چیزی تواناست.

بیان: این آیه‌ی شریفه دارای دو ذکر است. یکی تمامی آیه است که ذکر خفی است که به یک نفس خوانده می‌شود. مداومت بر آن سبب پیدایش اقتدار و توان در هر زمینه‌ی دنیوی و در مسایل زندگی و تمتعات آن و حتی در عشق و کمالات

۱. هود / ۴.

معنوی می‌گردد. برای کسانی که ضعف جنسی یا ضعف نفس دارند یا زیاد به خواب می‌روند یا از عهده‌ی سامان‌بخشی به کارهای خود بر نمی‌آیند نیز مؤثر است.

ذکر دوم آن «وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» نیز از اذکار قدرتی است.

می‌توان با جعل مماثل، «أنا مرجعکم» گفت و آن را ذکر دیگری نیز قرار داد که با آن می‌توان کارها را در مرتبه و جایگاه خود انجام داد.

ذکر ﴿۴۳﴾

توکل

«وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا. كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ»^۱.

- و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست مگر روزی‌اش بر عهده‌ی خداست و قرارگاه و محل مردنش را می‌داند. همه در کتابی روشن است.

بیان: این آیه‌ی شریفه، آیه‌ی توکل است. در این آیه هر چیزی در جای خود به‌صورت مناسب و

۱. هود / ۶.

مرتب قرار گرفته است. هر سه فراز آن تثبیت، تحکیم و اعتمادسازی به پروردگار را می‌رساند. اگر کسی از فقر، سختی، غم، ناتوانی یا مشکل خاصی رنج می‌برد می‌تواند این آیه را ذکر خود قرار دهد و با آن رفع مشکل نماید و زندگی خود را سامان بخشد به گونه‌ای که هر چیز در جای خود قرار گیرد. ما این آیه‌ی شریفه را در کتاب «آیه آیه روشنی» توضیح داده و پاره‌ای از معارفی که در آن نهفته است را به تفصیل بازگو نموده‌ایم.

ذکر ﴿۴۴﴾

چهار قل

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ. مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ. وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ. وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ. وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ».

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ. مَلِكِ النَّاسِ. إِلَهِ النَّاسِ. مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ. الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ. مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ».

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ. لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ. وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ. وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا

عَبَدْتُمْ. وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ. لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿۱﴾.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ. اللَّهُ الصَّمَدُ. لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ. وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

بیان: از بهترین طلسم شکن ها چهار قل است؛ البته اگر به این ترتیب خوانده شود: الف، سوره ی فلق؛ ب سوره ی ناس؛ ج، سوره ی کافرون و د، سوره ی توحید.

در پایان این کتاب شایسته است نکته ای را خاطرنشان نمود و آن این که هیچ گونه ذکر و خلوتی نباید بر روی کارهای واجب روزمره و وظایف انسان؛ به ویژه تحصیل برای طلبه که امری واجب است، خللی وارد آورد وگرنه در مصرف شهریه ای که می گیرد باید تجدیدنظر نماید و در این صورت لازم است ذکر و خلوت خود را ترک گوید؛ چرا که برای طلبه چیزی حتی سلوک و ذکر نمی تواند جایگزین تحصیل گردد. هم چنین اگر کسی با گفتن برخی از این اذکار، خواب شبانه ی خود را از دست می دهد و تا نیمه ی صبح به خواب می رود و از فعالیت های سالم خود باز می ماند، باید آن را ترک نماید. افزون بر این، برخی از اذکار یاد شده برای

کسانی که روحیه ی اجتماعی بالایی دارند و در روز مدت ها با دوستان خود نشست و برخاست دارند و حرف های روزمره می گویند و به شادمانی آن مجالس یا مجالس میهمانی خو دارند یا کسانی که بسیار منبر می روند، تأثیری ندارد.

